

SPECIALKLUBBEN RHODESIAN RIDGEBACK SVERIGE

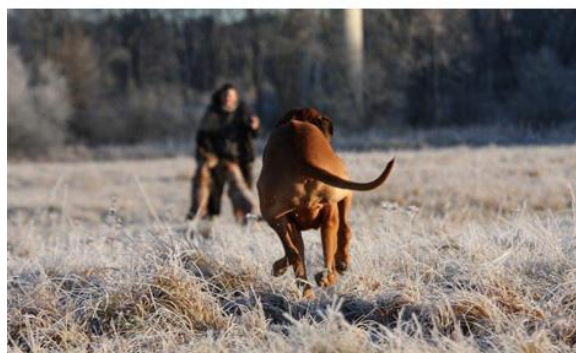

MENTALA EGENSKAPER

hos rhodesian ridgeback baserat på BPH

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

URSPRUNGSANVÄNDNING.....	3
RASSTANDARD	3
RASENS EGENSKAPER	3
Socialitet	3
Lekintresse	3
Osäkerhet / Rädsla	3
Nyfikenhet.....	4
Hot / aggressivitet	4
BPH	4
Beskrivningsfrekvens.....	4
Fördelning uppfödare.....	4
Ålder vid BPH.....	5
Rasmedelvärden	5
Beteendevariation.....	5
Beskrivna avelsdjur.....	6
Avelsurval	6

URSPRUNGSANVÄNDNING

Rhodesian ridgeback är ursprungligen en jakt- och vakthund med bland annat sådana egenskaper som dessa funktioner kräver. Samtidigt har rasen sitt ursprung i en miljö fylld av faror och svåra yttre omständigheter, som krävde stor självständighet då hundarna på egen hand tvingades att bedöma olika situationer och - ibland instinktivt - handla därefter.

Vid jakt, främst på storvilt i vidsträckta landområden, arbetade hundarna vanligtvis i släpp om fyra eller fem, men även ensam hund kunde förekomma. Hundarna spårade i tysthet och gav endast skall vid upptäckt av bytet. Vid ställande spred släppet ut sig och en av hundarna sprang rakt emot djuret medan de andra cirklade runt för att förhindra att det kom undan. Här visade hundarna prov på stor uthållighet och rörlighet, d.v.s förmåga att vända på en tiondels sekund, hoppa åt sidan och finta samt kunna jaga ifatt om bytet skulle smita iväg. Genom att på detta sätt trötta ut viltet så gavs jägaren möjligheten till ett välriktat skott på nära håll med dåtidens kortdistansvapen.

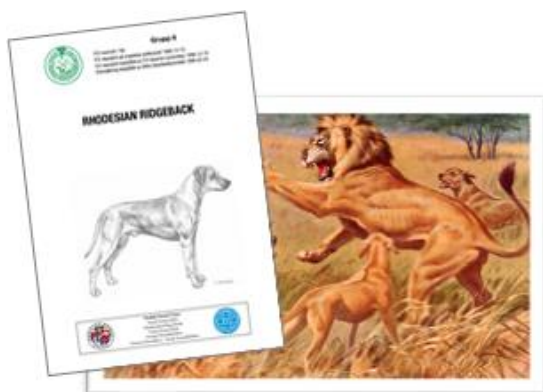
Förutom jakten hade hundarna också till uppgift att vakta gårdar och lägerplatser mot både vilda djur och oinbjudna människor med mindre hedervärda syften.

RASSTANDARD

Vilka egenskaper som är karaktäristiska för varje ras definieras, i någon mån, i rasstandarden.

Rasstandarden för rhodesian ridgeback säger:

Användningsområde: *Rasen används fortfarande till jakt i många delar av världen men den är i synnerhet erkänd som vakt- och familjehund.*

”Bakgrund/ändamål: Den ursprungliga funktionen hos Rhodesian ridgeback, eller lejonhunden, var att spåra viltet, speciellt lejon, och genom stor vighet kunna ställa det tills jägaren hann fram.”

Uppförande/Karaktär: *Rasen ska ha ett värdigt, intelligent uppträdande, reserverad mot främlingar utan att visa aggressivitet eller skygghet.*

RASENS EGENSKAPER

Nedan följer en beskrivning av vilka beteenden som, utifrån rasstandarden, kan förväntas hos rasen avseende de egenskaper som omfattas av BPH.

Socialitet

I rasstandarden framgår att rasen ska ha ”ett värdigt, intelligent uppträdande, vara reserverad mot främlingar utan att visa aggressivitet eller skygghet”. Reserverad är en översättning från engelskans ”aloof”, vars synonymer kan vara ”asocial”, ”emotionellt distanserad”, ”oemottaglig”, ”höddragen” eller ”cool”.

Rasen bör således acceptera kontakt med en främmande person, men hälsningen bör vara kortfattad och utan att hunden själv uppmuntrar till kontakt i högre grad.

Lekintresse

Många hundar av rasen lever idag som familjehundar samtidigt som rasens ursprung ställer krav på självständighet. Då lekintresse ger antydning om en mindre allvarlig attityd och tillika korrelerar positivt med egenskaper som socialitet och trygghet bör rasen ha ett visst lekintresse. Det är dock inte ovanligt att rasen hellre leker på egen hand med leksaken än med sin förare eller med en främmande person.

Osäkerhet / Rädsla

Rasen ska inte uppvisa vare sig skygghet, oro eller rädsla gentemot en för hunden okänd person.

Att rasen uppvisar måttlig grad av flyktbeteende, t.ex snabb undanmanöver, vid överraskning eller skrammel kan ses naturligt då den är sprungen ur en miljö där beredskap och snabba instinkter kunde vara livsavgörande. Rasen bör dock ha förmågan att relativt snabbt analysera situationen, samla sig och ha goda avreaktioner, det vill säga sänka sin stressnivå till neutralt läge.

Nyfikenhet

Viss grad av nyfikenhet är önskvärt. Det kan till exempel hjälpa en hund som blivit skrämmd att våga undersöka källan för att kunna avreagera.

En hög grad av nyfikenhet i kombination med högre grad av offensiv reaktion är inte önskvärt. Det kan övergå i dumdristighet vilket i rasens ursprungsmiljö skulle kunna vara förenat med livsfara.

Hot / aggressivitet

Utöver jakt har rasen ursprungligen använts för att försvara mark och egendom. I en hotfull situation bör rasen således uppvisa måttlig grad av hotfullhet (höjd svans, stelt kroppsspråk, rest ragg, morrningar, skall) men agerandet ska upphöra när hotet identifierats som "ofarligt". Bitbeteenden är oacceptabelt.

BPH

Inom rhodesian ridgeback finns sedan senare delen av 1990-talet en god tradition hos många hundägare att låta mentalbeskriva sina hundar, vilket historiskt skett genom deltagande vid "Mentalbeskrivning Hund" (MH).

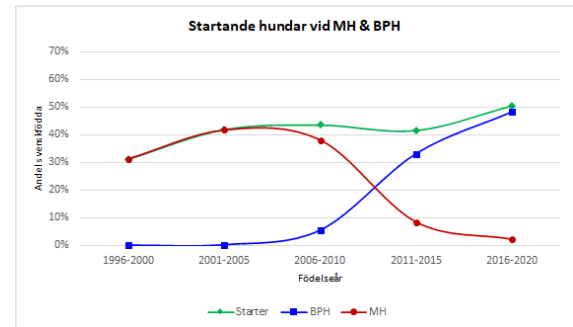
Då MH ursprungligen tagits fram för brukshundar arbetade Svenska Kennelklubben under början av 2010-talet fram en ny beskrivning kallad "Beteende- och personlighetsbeskrivning Hund" (BPH), som i högre grad beskriver hundars vardagsbeteenden. Under 2010 testades beskrivningen på drygt 200 hundar av fem utvalda raser, däribland rhodesian ridgeback.

BPH blev officiellt i maj 2012. SRRS lade inledningsvis ingen vikt vid huruvida uppfödare använde sig av MH eller BPH för att utvärdera sitt avelsresultat, utan ansåg att det viktigaste var att hundarna blev beskrivna. Merparten av uppfödarna övergick dock relativt snabbt till BPH, troligtvis eftersom tillgången till beskrivningstillfällen var större än för MH. Sedan 2019 är BPH rasklubbens generella rekommendation för beskrivning av mentalitet.

Sedan BPHs införande har SRRS inte lämnat något ekonomiskt bidrag till hundägare för deltagande vid BPH och det har inte heller funnits krav på att föräldradjuret ska vara mentalbeskrivna för att uppfödaren ska erhålla klubbens valphänvisning.

Beskrivningsfrekvens

Sedan starten t.o.m provåret 2021 har totalt 1405 svenskfödda och 64 importerade rhodesian ridgebacks startat vid BPH. Därutöver finns 78 beskrivna utlandsregistrerade hundar, varav merparten kommer från Norge.

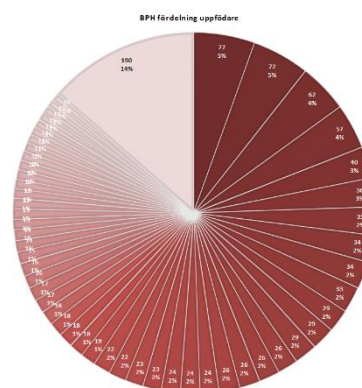

Andel svenskfödda rhodesian ridgebacks som startat vid BPH respektive MH fördelat per födelseperiod.

Fördelning uppfödare

Hur hundarna som startat vid BPH är fördelade mellan uppfödare ger en antydning om huruvida beskrivningen ger en representativ bild av populationen som helhet eller enbart återspeglar ett fåtal uppfödare, och därmed även hundfamiljer, beteenden.

Spridningen av deltagande rhodesian ridgebacks mellan uppfödarna uppfattas som relativt god och beskrivningen bör således kunna ge en någorlunda rättvisande bild av den svenska populationen som helhet.

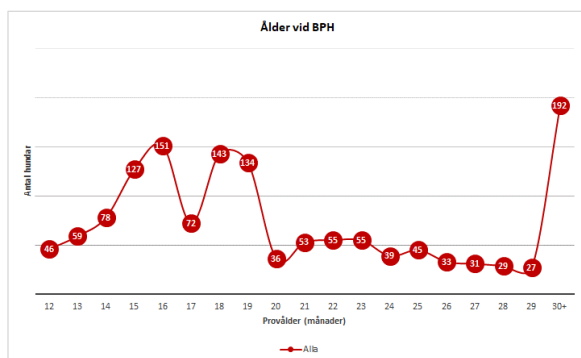
Antal svenskfödda hundar som startat vid BPH fördelat per uppfödare t.o.m provåret 2021. Hundar från uppfödare med färre än 10 beskrivna hundar har slagits samman i en tårtbit (190 hundar).

Ålder vid BPH

SRRS rekommenderar att BPH genomförs när hunden är 14–18 månader gammal.

Åldersspridningen vid genomförande av BPH är relativt stor. 41 % av hundarna har beskrivits vid rekommenderad ålder, medan 7 % har beskrivits före 14 månaders ålder och 52 % har beskrivits efter 18 månaders ålder.

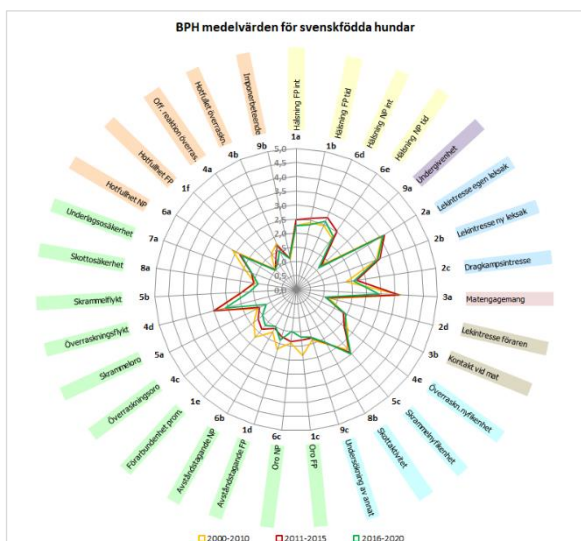
Av hundarna födda 2016–2020 (746 st), d.v.s de som genomfört BPH på senare tid, så har 46 % beskrivits vid rekommenderad ålder, 11 % före 14 månader och 44 % efter 18 månader.

Antal svenskfödda hundar som startat vid BPH t.o.m provåret 2021 fördelat på ålder (antal månader) vid beskrivningstillfället.

Rasmedelvärden

Spindeldiagrammet nedan visar medelvärdena för samtliga beskrivna hundar fördelat per födelseperiod och ger en fingervisning om hur hundarnas beteenden vid BPH har förändrats över tid.

Rasmedelvärden för svenskfödda hundar t.o.m provåret 2021 fördelat per födelseperiod. Beskrivna hundar 2000-2010 111 st, 2011-2015 548 st och 2016-2020 746 st.

Spindeldiagrammet indikerar att de beskrivna hundarna över tid visar lägre grad av hälsning på främmande person och lägre grad av oro såväl mot främmande och närmande person som vid överraskning och skrammel. Om detta är en följd av ett medvetet avelsurval för dessa mentala egenskaper eller en bieffekt av selektion för annat är okänt.

Beteendevariation

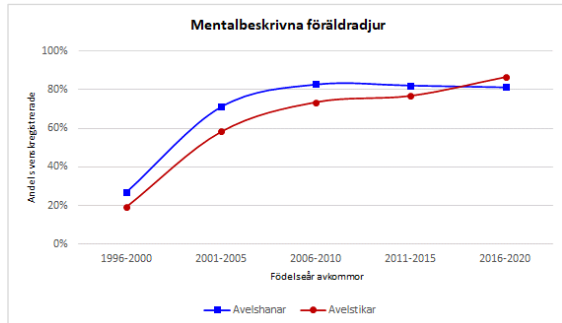
Tabellen nedan visar beteendevariationen, d.v.s hur stor andel av hundarna som uppvisat respektive grad av beteende.

	0,1-1,0	1,1-2,0	2,1-3,0	3,1-4,0	4,1-5,0	Avbrutet	N/A
Hälsning främmande person intensitet	20%	33%	26%	12%	9%	0%	0%
Hälsning främmande person tid	21%	31%	22%	13%	13%	0%	0%
Oro främmande person	67%	6%	11%	6%	11%	0%	0%
Avståndstagande främmande person	60%	12%	11%	5%	12%	0%	0%
Förarbundenhet promenad	64%	8%	11%	4%	11%	0%	0%
Hotfullhet främmande person	99%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Lekintresse egen leksak	5%	11%	15%	22%	47%	1%	0%
Lekintresse ny leksak	3%	9%	43%	18%	27%	1%	0%
Dragkampintresse	40%	20%	15%	14%	10%	1%	0%
Lekintresse föraren	92%	6%	1%	0%	0%	1%	0%
Engagemang för mat	0%	3%	38%	46%	11%	1%	0%
Kontakt vid mat	60%	3%	25%	8%	4%	1%	0%
Offensiv reaktion vid överraskning	83%	8%	3%	1%	1%	4%	0%
Hotfullhet överraskning	50%	23%	18%	3%	2%	4%	0%
Överraskningsoro	67%	11%	11%	5%	2%	4%	0%
Överraskningsflykt	4%	34%	25%	16%	17%	4%	0%
Överraskningsnyfikenhet	19%	36%	21%	18%	2%	4%	0%
Skrammeloro	78%	9%	4%	3%	1%	6%	0%
Skrammelflykt	22%	52%	11%	5%	5%	6%	0%
Skrammelnyfikenhet	6%	27%	18%	28%	15%	6%	0%
Hotfullhet närmande person	30%	22%	19%	12%	11%	6%	0%
Avståndstagande närmande person	68%	12%	7%	3%	4%	6%	0%
Oro närmande person	69%	6%	8%	3%	8%	6%	0%
Hälsning närmande person intensitet	27%	20%	20%	13%	15%	6%	0%
Hälsning närmande person tid	26%	19%	27%	10%	13%	6%	0%
Underlagsosäkerhet	50%	21%	13%	5%	5%	6%	0%
Skottosäkerhet	78%	1%	4%	2%	6%	6%	2%
Skottaktivitet	24%	21%	35%	6%	5%	6%	2%
Undergivenhet	87%	3%	2%	1%	1%	6%	0%
Imponerbeteende	89%	1%	1%	2%	2%	6%	0%
Undersökning av annat	21%	51%	17%	4%	1%	6%	0%

Beteendevariation hos svenskfödda hundar t.o.m provåret 2021 (1405 st). N/A betyder "Ej applicerbart" och avser i detta sammanhang andel hundar som har avstått skott.

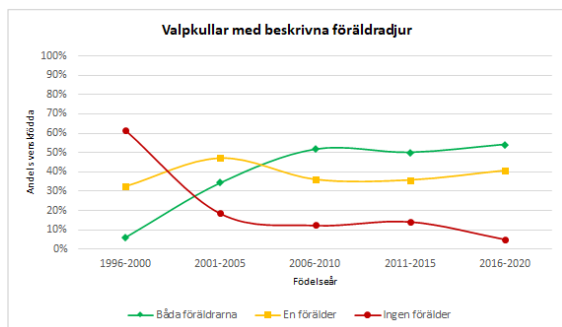
Beskrivna avelsdjur

Andelen svenskregistrerade avelshundar som har startat vid BPH eller MH uppfattas som mycket god då 81 % av hanarna och 86 % av tikarna är mentalbeskrivna.

Andel svenskregistrerade avelsdjur som startat vid BPH eller MH t.o.m provåret 2021 fördelat på avkommornas födelseperiod.

Sedan ungefär femton år tillbaka har mer än hälften av de valpkullar som fötts i Sverige haft två mentalbeskrivna föräldrar (BPH eller MH) och lite mer än en tredjedel av kullarna har haft en beskriven förälder.

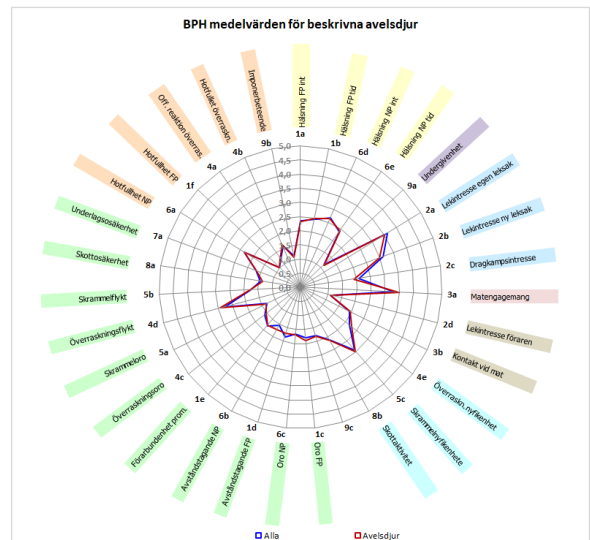
Andel svenskregistrerade valpkullar vars föräldrar startat vid BPH eller MH t.o.m provåret 2021 fördelat på avkommornas födelseperiod.

Avelsurval

Spindeldiagrammet till höger visar medelvärdena för samtliga beskrivna avelsdjur i relation till rasmedelvärdet för alla beskrivna hundar. Detta ger en antydning om vilka mentala egenskaper som uppfödarna, medvetet eller omedvetet, har selekterat för.

De hundar som använts i avel har i medeltal legat ganska nära medeltalet för samtliga födda hundar under perioden.

Tabellen till höger visar beteendevariationen, d.v.s hur stor andel av avelsdjuren som uppvisat respektive grad av beteende.

Rasmedelvärden för beskrivna avelsdjur (238 st) i relation till samtliga beskrivna hundar (1405 st) t.o.m provåret 2021.

	0,1-1,0	1,1-2,0	2,1-3,0	3,1-4,0	4,1-5,0	Avbrutet	N/A
Hälsning främmande person intensitet	21%	34%	24%	11%	10%	0%	0%
Hälsning främmande person tid	21%	29%	20%	15%	14%	0%	0%
Oro främmande person	65%	5%	11%	6%	13%	0%	0%
Avståndstagande främmande person	66%	11%	11%	3%	9%	0%	0%
Förarbundenhet promenad	67%	7%	11%	4%	11%	0%	0%
Hotfullhet främmande person	99%	1%	0%	0%	0%	0%	0%
Lekintresse egen leksak	5%	14%	17%	22%	41%	0%	0%
Lekintresse ny leksak	4%	13%	46%	15%	22%	0%	0%
Dragkampsintrasse	50%	17%	12%	11%	8%	0%	0%
Lekintresse föraren	92%	6%	0%	1%	0%	0%	0%
Engagemang för mat	0%	3%	30%	51%	16%	1%	0%
Kontakt vid mat	59%	2%	24%	11%	3%	1%	0%
Offensiv reaktion vid överraskning	82%	11%	4%	1%	1%	2%	0%
Hotfullhet överraskning	47%	29%	15%	4%	3%	2%	0%
Överraskningsoro	71%	11%	12%	3%	3%	2%	0%
Överraskningsflykt	5%	28%	26%	16%	23%	2%	0%
Överraskningsnyfikenhet	19%	35%	20%	23%	2%	2%	0%
Skrammeloro	79%	8%	6%	3%	1%	3%	0%
Skrammelflykt	20%	57%	11%	3%	6%	3%	0%
Skrammelfykenhet	7%	30%	17%	25%	19%	3%	0%
Hotfullhet närmande person	37%	15%	17%	16%	12%	3%	0%
Avståndstagande närmande person	64%	16%	7%	3%	7%	3%	0%
Oro närmande person	68%	10%	7%	3%	8%	3%	0%
Hälsning närmande person intensitet	26%	22%	22%	13%	14%	3%	0%
Hälsning närmande person tid	26%	22%	23%	11%	16%	3%	0%
Underlagsosäkerhet	50%	24%	15%	4%	5%	3%	0%
Skottosäkerhet	82%	2%	5%	1%	5%	3%	2%
Skottaktivitet	26%	19%	37%	8%	6%	3%	1%
Undergivenhet	91%	3%	1%	1%	1%	3%	0%
Imponerbeteende	94%	1%	0%	1%	1%	3%	0%
Undersökning av annat	23%	47%	22%	5%	1%	3%	0%

Beteendevariation hos svenskfödda avelsdjur t.o.m provåret 2021 (238 st). N/A betyder "Ej applicerbart" och avser i detta sammanhang andel hundar som har avstått skott.